

Tjänsteskrivelse

Datum

2026-05-19

Vår referens

Linn Leonardsson
Förvaltningsjurist
linn.leonardsson@malmo.se

Remiss Utrikesdepartementet - Remittering av promemorian En översyn av det konsulära regelverket (Ds 2026:6)

ASN-2026-7394

Sammanfattning

Malmö stad har av Utrikesdepartementet fått möjlighet att lämna synpunkter på promemorian *En översyn av det konsulära regelverket* (Ds 2026:6).

Förslag ges till två nya författningar, en ny lag och en ny förordning innehållandes regler om konsulärt ekonomiskt bistånd, avgift från transport vid kris utomlands och andra kostnader samt regler om konsulärt stöd.

De nya författningarna innehåller till stor del kodifiering, alltså förtydligande, av tidigare praxis. De ger även en tydligare identifierad personkrets av vilka personer som har rätt till konsulärt stöd och konsulärt ekonomiskt bistånd.

Förslag till beslut

Arbetsmarknads- och socialnämnden föreslås besluta

1. Arbetsmarknads- och socialnämnden godkänner förslaget till yttrande
2. Arbetsmarknads- och socialnämnden skickar yttrandet till kommunstyrelsen

Beslutsunderlag

- Departementspromemorian - En översyn av det konsulära regelverket (Ds 2026:6)
- G-Tjänsteskrivelse - Remiss Utrikesdepartementet - En översyn av det konsulära regelverket (Ds 2026:6)
- Förslag till yttrande - Remiss till Utrikesdepartementet - En översyn av det konsulära regelverket (Ds 2025:6)

Beslutsplanering

ASN beredning 2026-05-27

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott 2026-06-03

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2026-06-18

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Utrikesdepartementet (UD) har skickat promemorian *En översyn av det konsulära regelverket* (SOU 2026:6) på remiss som Malmö stad ges möjlighet att lämna synpunkter på.

I promemorian görs bedömningen att det nuvarande konsulära regelverket är delvis svåröverskådligt och otydligt. Därav föreslås en ny *Lag om konsulärt ekonomiskt bistånd och vissa konsulära kostnader* och en ny *Förordning om konsulärt stöd*. Därtill föreslås ändringar i bland annat *lagen (2010:813) om konsulära katastrofinsatser*.

En av ändringarna som föreslås är i förhållande till prövningen om rätten till konsulärt ekonomiskt bistånd. I denna ändring ingår dels en tydligare identifierad personkrets, dels en rimlighetsbedömning för om någon ska erhålla konsulärt bistånd.

Personkretsen föreslås omfatta svenska medborgare, utlänningar bosatta i Sverige samt i vissa fall medborgare i Island, Norge eller någon av Europeiska unionens medlemsstater. Rimlighetsbedömningen ska ta hänsyn till situationens allvar och betydelse och till var personen är bosatt och i vilket land personen är medborgare. Vid bedömningen ska det också beaktas om personen har vidtagit egna försiktighetsåtgärder eller är särskilt utsatt, exempelvis på grund av hedersrelaterat våld eller förtryck. För det fall UD har avrått från att resa till en plats ska det tala emot att stöd och bistånd ska ges. Även övriga omständigheter, vilket kan innefatta UD:s praktiska möjligheter att vidta åtgärder, ska beaktas.

Det har sedan tidigare funnits en möjlighet för en person som är kvalificerad för konsulärt ekonomiskt bistånd att få konsulärt ekonomiskt bistånd om personen avlider utomlands. Närstående till den avlidne ska kunna få konsulärt stöd.

Det föreslås vidare att en avgift för transports vid kris utomlands ska införas samt en stärkt skyldighet till återbetalning av konsulärt bistånd och andra kostnader.

Förvaltningens överväganden

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen är positiv till en större tydlighet kring vem som har rätt till konsulärt bistånd och vilka avvägningar som ska göras vid denna bedömning.

Enligt förslaget på ny lag om konsulärt ekonomiskt bistånd ska liksom idag konsulärt ekonomiskt bistånd endast kunna ges om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Detta framgår av 6 § i förslaget till nya lag. Detsamma gäller för ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen. Redan idag hänvisar UD enskilda till socialtjänsten i Sverige för insatser som bör falla inom ramen för konsulärt ekonomiskt bistånd. Att utge bistånd till en enskild i utlandet som inte har tillgång till sitt bankkonto eller bankkort medför stora praktiska svårigheter för socialtjänsten. I många fall bör således en svensk beskickning på plats ha bättre förutsättningar att utge lämpligt konsulärt bistånd eller konsulärt ekonomiskt bistånd. Mot denna bakgrund finns ett behov av att tydliggöra att konsulärt ekonomiskt bistånd har företräde framför ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen.

I promemorian redogörs för när en socialnämnd har ett fortsatt ansvar för personer och i synnerhet barn som befinner sig utomlands. Förvaltningen delar promemorians bild av i vilka fall som socialnämnden har ett fortsatt ansvar för barn som är bosatta i kommunen, samt i vilka situationer som socialnämnden kan efterfråga assistans från UD. Samtidigt vill förvaltningen påtala att varje sådan situation är svårbedömd då möjligheten att agera skiljer sig från land till land utifrån respektive lands anslutning till relevanta konventioner.

I sammanhanget vill förvaltningen understryka att det för socialnämnden är svårt att verka utomlands för att exempelvis kunna göra en skyddsbedömning gällande ett barn. Därför efterfrågas en tydligare reglering gällande hur UD kan bistå en socialnämnd i utredningar när barn riskerar att fara illa och där socialnämnden, utifrån barnets hemvist, har mandat att agera.

I den del som kommunens verksamhet berörs av den konsulära verksamheten innebär förslagen enligt promemorian inte någon förändring utan endast en kodifiering av gällande praxis. Arbetsmarknads- och socialförvaltningen delar denna bedömning.

Utredningen innehåller ingen analys av konsekvenser för barn eller konsekvenser för jämställdheten. Förvaltningen vill dock peka på att konsulärt stöd och konsulärt ekonomiskt bistånd kan vara enda möjlighet för enskild att ta sig tillbaka till Sverige efter att ofrivilligt förts ut ur landet eller hållits kvar i utlandet mot sin vilja. Speciellt de som är särskilt utsatta, exempelvis på grund av hedersrelaterat våld eller förtryck. Det gäller även i fall då en person befunnit sig utanför Sverige under en sådan tid att de inte längre är bosatta i någon svensk kommun och har rätt till ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen. Det är därmed positivt att det vid en rimlighetsbedömning av rätten

till konsulärt ekonomiskt bistånd bör beaktas om en person är särskilt utsatt, exempelvis på grund av hedersrelaterat våld eller förtyck. Arbetsmarknads- och socialförvaltningen menar därför att en sådan omständighet bör väga tungt vid bedömningen av rätt till konsulärt ekonomiskt bistånd.

Ansvariga

Daniel Mattsson Enhetschef

Truls Hallin Avdelningschef

Britt-Marie Pettersson Förvaltningschef